

Pagina iniziale>Ricorso alle vie legali>Sistemi giuridici nazionali e dell'UE>**Tribunali ordinari nazionali**

A tagállamok rendes bíróságai

Austria

Ez a szakasz a polgári és büntetőügyekben eljáró ausztriai rendes bíróságokról nyújt tájékoztatást.

Rendes bíróságok – bevezetés

A rendes bírósági rendszer négy szintű. Jelenleg (2023 márciusában) a következő bíróságok **ítélkeznek** jogi ügyekben:

113 kerületi bíróság (Bezirksgerichte)

20 regionális bíróság (Landesgerichte)

4 regionális felsőbíróság (Oberlandesgerichte)

Legfelsőbb Bíróság (Oberster Gerichtshof).

2013 év elejétől a kerületi bíróságok számát fokozatosan csökkentették 141-ről 113-ra (2023. március) összevonással és egyes esetekben új kerületi bíróságok létrehozásával Felső-Ausztriában, Alsó-Ausztriában, Stájerországban, Salzburgban, Tirolban és Burgenlandban.

Büntetőügyekben a következő ügyészségek képviselik a közérdeket:

16 ügyészség (Staatsanwaltschaften),

a gazdasági és korrupciós bűncselekmények ügyében eljáró Központi Ügyészség (Zentrale Staatsanwaltschaft),

4 főügyészség (Oberstaatsanwaltschaften),

a Legfőbb Ügyészség (Generalprokuratur).

A **szabadságvesztés-büntetések**et 28 büntetés-végrehajtási intézetben hajtják végre.

A. A bíróságok szervezete: polgári és büntetőbíróságok

A jogvitákat első fokon kerületi bíróságok vagy regionális bíróságok bírálják el. Polgári ügyekben a hatáskör alapvetően az ügy típusa szerint (Eigenzuständigkeit), egyéb tárgyú ügyekben pedig a pertárgy értéke alapján (Wertzuständigkeit) oszlik meg. A különös hatáskör megelőzi az értéken alapuló hatáskört.

Büntetőügyekben az elhatárolás alapja a bűncselekményre kiszabható büntetés mértéke.

Kerületi bíróságok (első szervezeti szint)

A kerületi bíróságok első fokon járnak el

azokban a polgári jogi jogvitákban, amelyekben **a pertárgy értéke legfeljebb 15 000 EUR** (Wertzuständigkeit),

meghatározott típusú ügyekben, főként **családjogi, bérleti és végrehajtási ügyekben** (Eigenzuständigkeit);

mindazon **büntetőügyekben**, amelyek a pusztán pénzbüntetéssel és/vagy legfeljebb egyéves szabadságvesztés-büntetéssel büntetendő bűncselekmények miatt indulnak (pl. gondatlan testi sértés, lopás).

Regionális bíróságok (második szervezeti szint)

A regionális bíróságok, **más néven polgári ügyekben az „elsőfokú törvényszékek”** (Gerichtshöfe erster Instanz) hatáskörébe tartoznak a következő ügyek:

első fokon valamennyi olyan ügy, amely nem tartozik a kerületi bíróságok hatáskörébe; az ügy jellege miatt az atomkárokról fennálló felelősségről szóló törvény, a közigazgatási felelősségről szóló törvény és az adatvédelmi törvény alapján indult, valamint a versenyjogi vagy szerzői jogi ügyek;

a kerületi bíróságok határozatai ellen benyújtott **fellebbezések**.

Regionális felsőbíróságok (harmadik szervezeti szint)

Regionális felsőbíróságok, más néven másodfokú törvényszékek (Gerichtshöfe zweiter Instanz) alkotják a harmadik szervezeti szintet. Székhelyük Bécs (illetékességi területe: Bécs, Alsó-Ausztria és Burgenland), Graz (illetékességi területe: Stájerország és Karintia), Linz (illetékességi területe: Felső-Ausztria és Salzburg), valamint Innsbruck (illetékességi területe: Tirol és Vorarlberg).

Ezek a bíróságok **polgári és büntetőügyekben mindig jogorvoslati fórumként járnak el** (másodfokon).

Emellett különleges szerepet játszanak az **igazságszolgáltatási rendszer igazgatásában** is. A regionális felsőbíróság elnöke vezeti az illetékességi területéhez tartozó valamennyi bíróság igazgatását. E funkciójában a regionális felsőbíróság elnöke a szövetségi igazságügyi miniszter közvetlen irányítása alatt áll.

A Legfelsőbb Bíróság (negyedik szervezeti szint)

A bécsi székhelyű Legfelsőbb Bíróság a **legfelső szintű bírói fórum polgári és büntetőügyekben**. Az Alkotmánybíróság (Verfassungsgericht) és a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság (Verwaltungsgericht) mellett a Legfelsőbb Bíróság az ország „legfőbb bírói fórumainak” (Höchstgerichte) egyike. Ez azt jelenti, hogy határozatai ellen nincs további belföldi jogorvoslati lehetőség.

A Legfelsőbb Bíróság ítélezési gyakorlata elengedhetetlen szerepet játszik az ország egész területén az **egységes jogalkalmazás** fenntartásában.

Jóllehet határozataik törvény alapján nem kötik az alsóbb bíróságokat, utóbbiak rendszerint igazodnak a legfőbb bírói fórumok ítélezési gyakorlatához.

B. Polgári bíróságok

A polgári bíróságok hatáskörébe tartoznak az általános polgári eljárások, a munkaügyi eljárások, a kereskedelmi ügyek és a nemperes eljárások (Außerstreitverfahren).

Általános polgári eljárásban határoznak minden olyan magánjogi ügyről, amely nem tartozik a kereskedelmi vagy a munkaügyi bíróságok hatáskörébe, vagy amelyre jogszabály nemperes eljárás lefolytatását nem írja elő.

C. Fellebbezések

C.1. Fellebbezés polgári ügyekben

A **rendes polgári eljárásokban** alapvetően két különböző bírósági út létezik, mindkettő három szakaszra osztható. A jogvitákat első fokon kerületi bíróságok vagy regionális bíróságok bírálják el.

Ha első fokon a kerületi bíróság jár el, akkor jogorvoslatért az elsőfokú törvényszékhez kell fordulni, ahol fellebbezési tanács (Berufungssenat) határoz az jogorvoslat tárgyában.

Ha első fokon a törvényszék határoz, akkor az eljárás a másodfokú törvényszéken folytatódhat, ahol másodfokú fellebbezési tanács hoz határozatot.

A másodfokú bíróságok csak az elsőfokú határozat felülvizsgálatára jogosultak. Ezért alapvetően csak az elsőfokú tárgyalás berekesztéséig előterjesztett kérelmek és az ezen időpontig megállapított tényállás alapján döntenek el az ügyet. A másodfokú bíróságok maguk határozhatnak az ügyben (ennek keretében az elsőfokú határozatot helyben hagyhatják vagy megváltoztathatják). Ennek érdekében – az első fokon előterjesztett kérelmek és indítványok keretei között – egészben vagy részben újból lefolytathatják vagy kiegészíthetik az eljárást, vagy az elsőfokú határozatot hatályon kívül helyezhetik és az elsőfokú bíróságot új határozat hozatalára utasíthatják, vagy elutasíthatják a fellebbezést.

Azokban az ügyekben, amelyekben alapvető jelentőségű jogkérdéseket kell tisztázni, további jogorvoslati kérelmet lehet benyújtani a Legfelsőbb Bírósághoz. A Legfelsőbb Bíróság már csak jogkérdésekben határoz, ezért határozathozatala során kötik az addig megállapított tények. Ezért már csak az ezek alapján hozott határozat helyességét bírálja el, vagy megállapítja az eddigi eljárás semmisségét és – korlátozott mértékben – eljárási hibáit. A Legfelsőbb Bíróság nemcsak megsemmisítési jogkörrel bír: maga határozhat az ügyben (ennek keretében az elsőfokú határozatot helyben hagyhatja vagy megváltoztathatja); az eddigi határozatokat hatályon kívül helyezheti és az első- vagy másodfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasíthatja; vagy elutasíthatja a keresetet. Első fokon az ügyek döntő többségében egyesbíró dönt (csak a 100 000 eurónál magasabb pertárgyértékű ügyekben, és valamely fél kérelmére határoz három bíróból álló tanács). Másodfokon három, a Legfelsőbb Bíróságon öt bíróból álló tanács határoz. Ha alapvető jelentőségű jogkérdésről (adott esetben az állandó ítélkezési gyakorlat megváltoztatásáról) van szó, a Legfelsőbb Bíróságon tizenegy bíróból álló, ún. megerősített tanács ül össze.

C.2. Fellebbezés büntetőügyekben

A büntetőeljárásokban hozott határozatok ellen egy alkalommal lehet fellebbezni.

Ha első fokon a körzeti bíróság jár el, akkor a következő okokból nyújtható be jogorvoslati kérelem:

az ítélet hatályon kívül helyezése iránt; vagy

a büntetőjogi felelősség megállapítása ellen és a büntetés mértékére vonatkozóan.

A regionális bíróságon három bíróból álló bírói tanács határoz a kérelem tárgyában.

Ha a regionális bíróság első fokon egyesbíró útján jár el (mindazon ügyekben, amelyek legfeljebb öt éves szabadságvesztés-büntetéssel büntethető bűntettek és vétségek – például hamis tanúzás – miatt indulnak), akkor a következő okokból nyújtható be jogorvoslati kérelem:

az ítélet hatályon kívül helyezése iránt; vagy

a büntetőjogi felelősség megállapítása ellen és a büntetés mértékére vonatkozóan.

A regionális felsőbíróságon három bíróból álló bírói tanács határoz a kérelem tárgyában.

Ha a regionális bíróság első fokon ülnökbíróságként (Schöffengericht) vagy esküdtbíróságként (Geschworenengericht) járt el, a semmisségi panaszt a Legfelsőbb Bírósághoz kell benyújtani. Ha azonban a jogorvoslati kérelem csak a büntetés mértékére vonatkozik, azt a regionális felsőbírósághoz kell benyújtani.

D. Jogorvoslatok

Általános polgári eljárás során fellebbezés formájában nyújtható be jogorvoslati kérelem az elsőfokú ítéletek ellen, tény- és jogkérdésben (Berufung).

Fellebbezés minden ügyben benyújtható semmisség vagy téves jogi értékelés címén; emellett bizonyos tárgyú ügyekben – a 2 700 eurót meghaladó pertárgyértékű ügyekben pedig minden esetben – eljárási hiba vagy téves ténymegállapítás miatt is.

A másodfokú ítéletek ellen csak jogkérdésben benyújtott felülvizsgálati kérelem (Revision) formájában nyújtható be jogorvoslati kérelem. A jogorvoslat ezen formájára azonban számos megszorítás vonatkozik, a kérdéses ügytől függően. A Legfelsőbb Bíróság alapvetően csak a különös jelentőségű jogkérdésekben határoz; egy ilyen kérdés előterjesztése tehát előfeltétele annak, hogy a Legfelsőbb Bíróság befogadja a felülvizsgálati kérelmet. Emellett bizonyos, 5 000 euró alatti pertárgyértékű ügyekben semmiképpen nem lehet megtámadni a másodfokú ítéletet, ha pedig a pertárgy értéke nem haladja meg a 30 000 eurót, akkor adott esetben (közvetlenül vagy új kérelem alapján) a másodfokú bíróságnak is jóvá kell hagynia a Legfelsőbb Bírósághoz benyújtott felülvizsgálati kérelmet.

E. Jogi adatbázisok

Az [osztrák igazságügyi portál](#) általános tájékoztatást nyújt az osztrák jogrendszerről.

Ingyenes-e a hozzáférés az adatbázishoz?

Igen, az osztrák igazságügyi portálhoz való hozzáférés ingyenes.

Kapcsolódó linkek

[Bíróságok hatásköre és illetékessége – Ausztria](#)

Utolsó frissítés: 11/09/2023

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.